מסורת הש"ס

גמ' ו) [נעיל ג:] **ז)** [מופסחים פ"ג] **ח)** גיטין סד. עירובין לג: [מיל יב.] **ט)** נקמן קיג. שבת ד. (פסחי' קיל) [עירובין לו.] **י)** ג"מ כד: [מופסחים פ"ג] **רש"י 1)** [קדושין מג:] **תוס' 1)** [ועיין תוס' נקמן פו: בסוף ד"ה סמוך] **2)** [וע"ע תוס' בכורות כ. ד"ה ואי בעית אימא]

הגהות הב"ח

(ו) **גמ'** ו"א אימא כל"ל ומיבעי ליה למעט דלמעט ממקח: **(ז)** **רש"י** ד"ה פסח וכו' מסיני הוא לסמכינן:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה פסח וכו' אלא ודאי הלמ"ה. עיין נקמן קף ב ע"ב בכ"ש ד"ה מאי ועע"ק:

הגהות

תוס' ד"ה לרבי מאיר (בעמוד הקודם). **גבי שני דברים אין בהן דעת לישאל ועשאום חכמים.** כל"ל:

(ר"ש"ן)

תורה אור

רש"י א] וְאָכְלוּ אֶת הַכֻּפֶּר אֲשֶׁר נֻעַם בָּהֶם לְכַפֵּא אֹתָם וְזָר לֹא יֹאכַל כִּי קֹדֶשׁ הֵם:
(שמות כט, לג)

ב] וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כֻּפַּר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת יָדָם לְקַדֵּשׁ אֹתָם וְזָר לֹא יֹאכַל כִּי קֹדֶשׁ הֵם:
(שמות כט, נג)

ג] לֹא תִהְיֶה אֲחֹרֵי רַבִּים לָרָעוֹת וְלֹא תַעֲנֶה עַל רִב לְנְטֹת אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת:
(שמות כג, ב)

שיטה מקובצת

ה) לימא רוב מצויין אצל שחיטה. נ"ב עי' תוס' בכורות דף כ ע"ב: **ו)** הלכה למשה מסיני הוא הא: **ז)** והיכא דאתרמי דאיתפקא ריאה: **ח)** מומחין הן שאם לא היה וכו'. נ"ב בקצת ס"ו כתיב (רוב מצויין) כלומר רוב השוחטים מומחים הם שאם לא היה מומחה לא היה שוחט: **ט)** והלך בעל הבית. (עוד) נ"ב בכל הספרי יד נמצא והלך אח"כ בעל הבית ומצאו שחוט ולא ידע מי שחטו אם שלוחו אם אחר: דשחט חד סימן קמיה שפיר והלך לו הרואה וגמר זה שחיטתו והלך וכו': **י)** חזקת שליח וכו'. נ"ב בקצת ס"ו עושה שליחותו כל השלוחין מוחזקין בכך דלאחר שנתרצו בשליחותן ודאי עושים שליחותן: **יא)** ומאי נראין דברי פלוני ולא דברי פלוני והלא: **יב)** מבשר תאוה לא פריך. נ"ב עי' תוס' בכורות (קף כ ע"ג):

פסח. לימר לממנע (שמות יב)[א] **ואכלו** את הבשר **ושלמים לימר** לממנע (שם כט)[ב] **ואכלו** אותם בשר כופר בהם מלמד שהכפרה תלויה בהן בהיכלה מהי היכא למימר מלמ ולמי לימר לממנע היכא דלא לפגיג בקטן וקטנה משום לחפצה לדילן נמי היכי ילפינן מיניה [ה]מלמ ולמי הלכה למשה מסיני [ג] (ג) הא דסמכינן מרובע אפי' היכא דלפצר מי נמי מחרי רגיס להטות (שם סג)[ד] משמע בין רובע לתימיה קמן בין רובע לתימיה קמן דמחי שנא הא מהי ואהא מלמ סמכינן ולא בדקינן כל י"ח טרפות ובקובע הריאה משום דשכיח בה ליעובע בדקינן והיכא לתימרמי [ד] לתיפצה ריאה ולא בדק מתלבא לסמכינן אהא ואדלכ הוע לתמר (לעיל דף ט.) נשחטה בחזקת היתר עומדת ואין מפרסמין הלבר: **אי דידע הגמיר.** שמכיר בו שמומד בהלכות שחיטה: **דידע דלא גמיר.** שמכיר בו שאין יודע הלכות שחיטה: **פשיטא.** דלאה מותר להא לא שהה ולא לרם ולא לאה לחוש שמא שהה או לרם: **דלא ידע אי גמיר אי לא גמיר.** ומשמועינן דלא סמכינן לפממע על שיהא מכיר בו שיודע: [ד] **מומחין הן.** שאם לא היה מומחה לא היה שוחט: **רוב מצויין אצל שחיטה.** כלומר רוב השוחטין: [ה] **והלך.** בעל הבית: **ומצא תרום.** ולא ידע מי תרמו: **חזקה שליח** [ו] **עושה שליחותו.** כל השלוחין עושין שליחותן ומחזקינן להו בכך מאחר שנתרצו בשליחותם: **ואם אין עושה שליחותו אפילו בשחיטה נמי לא.** דשמא לא שלחו שחט אלא שחיטו מאחר שחיטו בקי בהלכות שחיטה: **אפילו בשחיטה נמי לא אמר ליה.** [ז] **לבי תיבול עלה כורא דמלחא.** כלומר לי כור של מלח בשכר שלחו לך ובדיעותא בעלמא הוא: **אין חזקה כרי.** שלא שפק עושה שפק לימו עושה: **אי נמי שמע איניש וכרי.** לפילו שמע אינש אחר: **תורם שלא מדעת אינה תרומה.** דשליעות דתרומה מגם שאם אתרני (ו) גיטין דף כג.) אתם גם אתם לרבות שלוחכם ומינה מה אתם לעתכם לף שלוחכם לעתכם: דלך נצלות להשליך לשפה: מדקאמר רבי נרמין בבבי ר' יהודה בשפה מכלל לפליג רבי מניגא לפילו בשפה ומדקאמר בבבי ר' מניגא בבית מכלל לפליג ר' יהודה לפילו בבית: **דכולי עלמא לא פליגי דשרי.** לרוב מצויין שלא שחיטה מומחין הם: **דאסור.** לכיון להשליכם שם ולאי נתגלה בשחיטתה בשהייה או בדרסה: **אין אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית.** משום דמסרח ומיכא ריח רע: **והא אמרת דכולי עלמא וכו'.** ומאי נרמין דבבי רבי פלוני ופלוני לגה בשיטה שוין הם: **אלא.** בשיטת בשפה לקמני היינו בשפה שבבית לפליגי הם ומשמועינן דכבבי יהודה שביבא ליה: **הא אמרת לכולי עלמא שרי.** ומאי נרמין דבבי רבי מניגא דמשמע שבל דבבי ר' יהודה אין נרמין ר' יהודה נמי שרי הם: **אלא פשיטא.** מאי בית בשפה בשבית ובה פליגי ומשמועינן רבי דבבי מניגא שביבא ליה: **קשיא דרבי אדרבי.** דבבי מניגא נרמו ו דבבי רבי יהודה לשבר בשפה שבבית ובשיפא נרמו ו דבבי רבי מניגא בנו של רבי יוסי הגלילי דתמיד בשפה שבבית שם כן קשיא לבבי אדבבי: הכי

פסח וקדשים מאי איכא למימר אלא היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר ה"נ היכא דאפשר אפשר היכא דלא אפשר לא אפשר: א"ר נחמן אמר רב ראה אחד ששחט אם ראהו מתחלה ועד סוף מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו היכי דמי אי דידע דגמיר למה לי ראה ואי דידע דלא גמיר פשיטא ואלא דלא ידע אי גמיר אי לא גמיר [ו] לימא [ט]רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן מי לא תניא [י]הרי שמצא תרנגולת שחוטה בשוק או שאמר לשלוחו צא שחוט והלך ומצא שחוט [א]חזקתו שחוט אלמא אמרינן [ב]רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן הכא נמי לימא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן [ג]לעולם דידע דלא גמיר [ד]וכגון דשחט קמן חד סימן שפיר מהו דתימא מדהאי שפיר הך נמי שפיר קמ"ל האי אתרמויי איתרמי ליה אידך שמא שהה שמא דרס בעא מיניה רב דימי בר יוסף מרב נחמן האומר לשלוחו צא ושחוט והלך ומצא שחוט מהו אמר לו חזקתו שחוט האומר לשלוחו צא ותרום והלך ומצא תרום מאי אמר ליה [ה]אין חזקתו תרום מה נפשך אי [ג]חזקה שליח עושה שליחותו אפילו תרומה נמי ואי אין חזקה שליח עושה שליחותו אפילו שחיטה נמי לא אמר ליה [ז]לבי תיכול עלה כורא דמלחא לעולם [י]אין חזקה שליח עושה שליחותו ושחיטה אי נמי [ח] דילמא אינש אחרינא שמע ואזל שחט רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן תרומה דילמא אינש אחרינא שמע ואזל תרם הוה ליה תורם שלא מדעת [ט]והתורם שלא מדעת אין תרומתו תרומה לימא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן הניא [י]דתניא הרי שאבדו לו גדייו ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטים רבי יהודה אוסר רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר אמר רבי נראין דברים של רבי יהודה שמצאן באשפה ודברי רבי חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי לאו בהא קמיפלגי דמ"ס אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ומר סבר לא אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן אמר רב נחמן בר יצחק לא דכולי עלמא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ובבית דס"ע לא פליגי [ח]דשרי באשפה שבשוק דכולי עלמא לא פליגי [ט]דאסור כי פליגי באשפה שבבית מ"ס אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית ומר סבר `אין אדם עשוי להטיל נבלתו באשפה שבבית אמר מר אמר רבי נראין דברי רבי יהודה שמצאן באשפה מאי אשפה אילימא אשפה שבשוק הא אמרת דכולי עלמא לא פליגי דאסור אלא לאו פשיטא באשפה שבבית אימא סיפא ודברי רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי שמצאן בבית מאי בית אילימא בית ממש האמרת דכולי עלמא לא פליגי דשרי אלא פשיטא באשפה שבבית דרבי אדרבי הכי**

ופקפק מינה להיכי שרמיוה שהיה לה תלג קודם לידה להיות לה מפטרינן מטעם תלג ופסבר לפף דשב"ג סבר דתלג פוטר והשתא אמי שפיר לפשכחן דשב"ג דלא חיים למיעוטא ברים כל הלמים (ע"ז דף מ:) דלא גזר שלר מקומות לטו לוחו מקום לדגזר ר"מ התם ורבי יוחנן נמי לכל לעיל (דף ה:) משחיטת כותי ולא גזר שהו כדגזר ר"מ ובעשרה יוחסין (קידושין דף פ.) גבי שני דברים שאין בהן דעת לישאל ועשאום הכמוך כו' משמע נמי דרבי יוחנן כרבנן דר"מ ס"ל והא דא"ר יוחנן בסוף אין מעמידין (ע"ז דף נט:) למעוטי מוריים וגבינות בית חוניקי ושמעת ר"מ התם הוי התם ושם"ל מחלוקת ברים כל הלמים (שם מ:) והא דאמר רשב"ג כל שעשה שלשים יום בחלם אינו נפל הא לא שהה שפק הוי לפילו נפל מן הגג או מלגו מרי בפרק ר' אליעזר למילה (שבת דף קלה:) וקיימא לן התם כוותיה אע"ג דרובן אינן נפלים וכן תוך שמנה ימים בשהמה לשרינן התם ולא אזלינן בתר רובא התם משום דלא יבא להקל בערוה והכריכה מליבה בתת תוך שלשים ולא רלו לשמוך על הרוב ולהתירה לשוק בלא תליבה שלא יאמרו העולם שפיכה ומת ויבא לידי לעז ולקלקול ולכך גם לעניו שבשות פטור שלא יבא להקל בערוה ועוד דבלאו הכי יש להקל בשבשות דקי"ל (מו"ק דף [יח.] כ.) הלכה כדברי המיקל בחבל ושקרו כמו כן בשהמה דגזרו בהמה שמו שדם שלא יפצר לי הא לא קיימא הא לי נמי שמור בשהמה לפי' בברים שלא יבא להטירה בשולה ושמ:

סיהא קרוב לפיהם ושמ:

פסח וקדשים מאי איכא למימר. [ט] מבשר תאוה לא פריך משום דנראה שהלוריימא לא חיים רבי מאיר למיעוטא שלא מדרבנן[י] ולהכי פריך הכי נמי שמחמיר שלא לאכול בשר כלל ולפילו מחמיר בשאר בשר פסח וקדשים אין יכול להחמיר ומדקדק כי היכי דלר"מ יש חילוק מדרבנן בין לפסבר לא לפסבר ה"ס לרבנן[כ]: **או שאמר לשלוחו כו'.** מעיקרא שגג שלא תרנגולת שחוטה בשוק לחיכא למימר בעליה שחטוה והדר אמר לחפי' אמר לשלוחו ומצאו השליח שהיא שחוטה להשתא שלא בדשות נשחטה חפ"ה חזקתו שחוט:

הכי גרסינן לעולם אין חזקה שליח כו'. מפורש בפ' בכל מערבין (עירובין נב.): **הרי שאבדו לו גדייו.** ה"ה נגנבו דמשום דחשיד לגנבה לא חשיד לגנבה ובמוספתא קתני בהדיא נגנבה לו תרנגולת ומצאה כו': **כי פליגי באשפה שבבית.** הוא הדין דפליגי בשוק בלא חפצה כדמוכח בחלו מלישות (ב"מ דף כד:) גבי ר' חניגא שמצא גדי שחוט בין טבריא לציפורי:

מסכת מכשירין
פרק ה' משנה א'

מִי שֶׁטָּבַל בְּנָהָר, וְהָיָה לְפָנָיו נָהָר אַחֵר וְעָבַר בּוֹ, טְהֲרוּ שְׁנַיִם אֶת הָרִאשׁוֹנִים. דָּחֲהוּ חֲבֵרוֹ לְשָׁכְרוֹ, וְכֵן לִבְהֶמְתּוֹ, טְהֲרוּ שְׁנַיִם אֶת הָרִאשׁוֹנִים. וְאִם כְּמְשַׁחֵק עִמּוֹ, חֲרֵי זֶה בִּכְבֵי יַתַּן:

עין משפט נר מצוה

פב א ב מיי' פ"ד מהלכות שחיטה הלכה ז סמג עשין סג טוש"ע י"ד סימן ג סעיף ג וסעיף ד:
פג ג ד טוש"ע שם סעיף ג:
פד ה ו מיי' פ"ד מהלכות תרומות הלכה ו:
פה ז מיי' שם הלכה ג:
פו ח ט י מיי' פ"ד מהלכות שחיטה הלכ' ח ועיין בכ"מ שהעריך סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי' ג סעיף ד:

רבינו גרשום

בפסח וקדשים רובא אוזלינן מאי וכו' אלא היכא דאפשר וכו' הכא נמי (בשחיטה) [לדידן] היכא דאפשר אפשר ולעולם לא אזלינן בתר רובא היכא דיכולינן (למיבדקא) למיבדקיה: [ג]אמר ליה חזקתו שחוט כלומר דאמרינן שלוחו שחט או ישראל אחר מומחה שחט ורוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן הכא נמי (בשחיטה) [בראה אחד ששחט נימא] דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ולמה ליה לראות מתחלה ועד סוף: לעולם [דידע דלא גמיר וכגון וכו'] שמא שהה ושמא דרס ומשום הכי צריך לראות מתחלה ועד סוף: אמר לו אין חזקתו חזקה תרום כלומר אע"פ שמצא תרום צריך לתרום פעם אחרת כדבעינן לפרושי לקמן לעולם אין חזקה שליח וכו' אבל בשחיטה אי נמי אינישו וכו' אבל בתרומה (קאמר) [דילמא] אינישו אחרינא שמע כו' [והתורם שלא מדעת וכו'.] דכתיב והרמתם גם אתם. ר' יהודה [ס"ל] אסור [דלא אמרינן] דרוב מצויין אצל שחיטה וכו' ור' חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי סבר דרוב מומחין הן כו': אמר רבי נראין דברי רבי יהודה שמצאו וכו' (ודמר סבר רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן). לעולם דכ"ע רוב מצויין אצל שחיטה מומחין באשפה שבשוק כולי עלמא לא פליגי דאסור דוראי נתבלו בשחיטה (נמי) [והשוחטו] (ושחטן) השליכן לשום נבלות באשפה אלא פשיטא באשפה שבבית יש מחלוקת שזה אוסר וזה מתיר: קשיא דרבי אדרבי (ר' התם) [דמתחלה אמר] נראין דברי ר' יהודה דאוסר באשפה שבבית (והכא) [ואח"כ] אמר נראין דברי ר' חנינא דמתיר באשפה כלומר דהכא מטה והכא מטה כלומר כמו להטות

ג) נ"מ לענין שחיטה שלא בפני הבעלים ועיין תוס' חולין ד ע"ב ד"ה אי ובכורות כ ע"ב ד"ה ואי בעית אימא: